

CRONICA POLITICĂ.

— 17 (29) Martie.

Cu privire la alegerile din Bucovina 'i se scrie diarului „Neue fr. Presse“ o corespondență tendențioasă din Cernăuți, în care se dăce între altele: „Agitațiunea română ia din ce în ce totu mai mari dimensiuni. Cercul sunt pline de agitatorii acestei partide și partida oligarhică se nisuesce cu zel să smulgă pentru sine mandatele celorlalte partide. Astfel candidăză baronul Mustață în Cernăuți numai la părere, pentru ca să abată atențiunea Rutenilor dela celelalte cercuri, în cari să pôtă mai ușor agita. Rutenii sunt cu 60,000 mai mulți decât Românii.“ — Diarul „Bukowiner Nachrichten“ vorbindu despre tactica electorală a Românilor, face nisce expectațiuni nerușinate la adresa acestora numindu-i pe aceștia, șovinisti. — Fôia jidano-germană ar face mai bine, decât și-ar aduce aminte, că Românii din Bucovina au mai multe drepturi la această țera, decât totă șleahta veneticilor, cari s'au încuibat în pământul strămoșesol al lui Stefanu cel mare, și pentru a căru a-părare patriotul domn moldoveanu, Grigorie Ghica, a căduț victimă călăilor săi!

Din Atena se telegrafiază, că camera grecă a fost disolvată în zilele trecute printr'unu decretu regal. Noule alegeri se vor face în 15 Maiu n. c., ér noua cameră va fi convocată pe ziua de 25 Maiu. În câteva zile se așteptă manifestul electoral al partidei guvernamentale; opoziția desfășură încă de pe acum o mare activitate, pentru ca să reușească la alegeri.

Diarul germanu, „Kreuzzeitung“, a publicat zilele acestea unu articolu sensationalu despre pregătirile de războiu ale Rusiei. Numita fôia spune, că în conferența din zilele trecute a generalilor ruși au luat parte și ambasadorul rusu din Berlinu, contele Șuvalov, și consulul rusescu din Stuttgart, contele Frederick. Scopul conferenței fû constatarea, decât armata rusă e gata de războiu și decât nu trebuie să setemă Rusia de unu atacu al Germaniei? După „Kreuzzeitung“ la amândou întrebările s'a răspunsu favorabilu. Generalii ruși au declarat, că armata rusă este cu desevirșire pusă pe picioru de războiu în Polonia și că Germania nu va cuteza să pășească ofensivă față cu Rusia. Diarul germanu mai adăoge, că cunosătorii fundamentali ai raporturilor militare rusesci cred, că Rusia cel multu în 1894, decât nu în 1893, va fi în pozițiune de-a pute declara cu siguranță războiul. Apoi se întrebă numita fôia, că în astfelu de împrejurări, ce să facă

Germania? Să declare ea mai înteu războiul? Nu, asta să n'o facă, dér la totu casul e recomandabilu, ca să se pună unele întrebări guvernului rusesc în sensul, că ce însemneză concentrarea la graniță a unui număr așa de mare de infanterie și de cavalerie? Afară de acesta prin o acțiune energică de stat să se lucreze la scăderea încrederii Germanilor în Rusia. — În Berlinu se crede, că articolul acesta l'ar fi scrisu contele Walderssee, fostul șefu al statului majoru.

Ședința din 26 Martie n. c. a dietei boeme a fostu foarte furtunosă. Dep. Cehiloru tineri, Dr. Herold, a atacat vehementu pe ministrul austriacu de culte, Gautsch, din causă, că acesta a opritu ca să se țină aniversarea marelui pedagogu Comenius, ca și de vacanță, de cătră școlarii boemi. Dr. Herold dăse între altele: „Cum pôte fi altmintealea, când în fruntea administrațiunei instrucțiunei stă unu bărbat, care a cutezat să păteze memoria celui mai mare pedagogu al lumii, (Strigăte pe băncile Cehiloru tineri: Rușine pentru elu. Deputații Dr. Vașaty și contele Kaunitz: Scandalu!) Cum pôte fi altmintealea, când nisce epigoni mici, cari cred că sunt eroi ai poporului, că sunt în stare să întunece lumina și să alunge desvoltarea spirituală, când ei în îndrăsnela loru de pitic, mănjescu onôrea unor băbăți, pe cari îi onorăză lumea întregă. (Aplause frenetice la Cehii tineri). Dér mâna criminală, care se ridică în contra lui Huss alu nostru și în contra lui Komensky alu nostru, va fi respinsă, poporul cehic nu va suferi, ca amintirea acestor băbăți să fiă și mai departe întinată. În altă parte unu astfelu de ministru n'ar mai pute sta în funcțiune nicu 24 de ore. Numai la noi în Austria, unde a fostu légănul lui Comenius, e posibilu, ca unu astfelu de parvenitu... (aplaude furtunose pe băncile Cehiloru tineri și strigăte de: Rușine! Scandalu! Mareșalulu țerii sună clopoțelulu). Dep. Herold continuând: ... se cuteze să să ridice neimpedecatu în contra lui Comenius. (Aplause frenetice în totă sala). Președintele sună clopoțelulu dîcîndu, că cuvântulu „parvenitu“ nu e conveniosu. (Deputații protesteză), ér deputatul Dr. Masaryk luă cuvântulu atacându pe ministrul de culte și pe guvernatorulu Boemiei.

SCRILE ȚILEI.

— 17 (29) Martie.

Salutare de bună venire. Confratele nostru Ioan Macaveiu, care, precum șcim, a scăpatu de curîndu din închisôrea de stat din Seghedinu, a fost salutat, din sinulu universitarilor

din Bucuresci, printr'o căldurôsă telegramă în care se dăce:

„Intindem frățesol stringere de mână desrobotulu Macaveiu, care jertfindu-se pentru neam și limbă a rușinat lanțurile ungușesol, dovedind, că națiunea română cu atari martiri va trăi în vecl, ca sentinela neclătită a libertății și dreptății“.

Acéstă salutare frățesol pôtă următoarele semnături: Louis Popasu, Ionu Mircea, Nicolae Mazere, Nicolae Brândeu, Alex. Giulea, Marius Metzulescu, Elefterie Pictorianu, Ionu I. D. Șerbănescu, St. G. Carpiu, Ionu Andronescu, Constantinu Ioan Ionescu, M. G. Bailleanu, E. Giroveanu; domnișorele: Olga Duca, Maria G. Pohribu, O. Constantinescu, Filothea Grigorescu, Dora Michalescu, Elena Popovicu, Maria At. Ioneta, Lucila P. Chitiu, Elena M. Gheorghie, Sev. Boteru; — domni: Gr. Rădulescu, George Gorciu, Ionu P. Rădulescu, Gh. Gh. Mironescu, C. Pantelimonu, Aurelu Mircea, Aurelu Firnescu, I. Stanculescu, Const. Banu, Dem. Constantinescu, G. Mihalescu, Th. Vangheli, D. Nițulescu, Em. M. Teodorescu, George G. Petrașcu Trifu, Al. Pojogenu Sache, I. Purcăreanu, Mircea G. Petrescu, N. Popovicu, A. T. Maroșiu, D. Mateescu, A. V. Gădeiu, Gh. M. Ionescu, Mihăescu Gealep, Gr. Tăușanu, Danielu P. Bivolaru, D. Vasiliu-Băcău, N. G. Langinescu, I. S. Lascu, C. Samargiu, Dan G. Budu, Teodor Șeineanu, B. B. Varlamu, N. I. Zernescu, Aristide Leventi, Ioan Rădulescu, G. St. Raidanu, H. Vorlet (suisse), Anastase Bărsanu, Adrian Baboianu, Mihălescu, G. Irimie.

Miseria Slovacilor și maghiarisarea. În numărulu de eri am amintit despre draconica propunere, ce profesorulu universitaru din Clușiu, Dr. Haller Karoly, a făcutu Kulturgylet-ului în causa nenorocilor Slovac. Acum mai amintim, că acéstă propunere 'i s'a făcutu cunoscută și d-nei Szapary Gyula, soția ministrului președinte ungușesol, ce președintă a așa dietei „Societăți de caritate“, ce s'a constituit în Budapesta „pentru ajutorarea Slovacilor băntuți de fomete“. D-na Szapary i-a răspunsu lui Haller declarând, că propunerea acestuia, „pe lângă folosulu practicu, o găsesol potrivită și pentru ajungerea unor scopuri mari și patriotice“. Amintesce apoi d-na Szapary, că mai anii trecuți, când copiii orfanii ai Slovacilor, sub pretextulu de a-i scuti de bôlele epidemice au fostu deportați printre maghiari — scopulu s'a ajunsu pe deplin. Ea nu se îndoesce, că și prin propunerea lui Haller s'ar pute ajunge acestu scopu (adecă maghiarisarea), dér fiindcă acum nu mai e vorba de orfanii, oi de copii cu părinți, d-na Szapary declară, că de ocamdată nu pôte presenta pro-

punerea acesta „Societăți de caritate“ de sub presiunulu ei, deorece „acesta ar fi o ingerință în sanctuarulu familiei, ceea ce s'ar pute permite numai după ce se va fi dobândit o convingere sigură și temeinică, cumcă ingerința acesta va fi corectă (sic!) înțelesă din partea părinților și nu va da nascere la interpretări neocorecte.“ Promite în fine d-na Szapary, că se va înțelege mai înteu „ou cerurile dătătoare de tonu“ și cu factorii cari cunoscu raporturile locale și numai după aceea se va hotărî, ca să sprijinescă. orl să nu sprijinescă, propunerea lui Haller. — Se vede așa-dér, că chiar și soția ministrului președinte ungușesol a rămas surprinsă de monstrușele planuri ale Kulturgyletistiloru din Clușiu.

60 măji metrice de aur. Este sciutu, că ministrii de finanțe din ambe părțile monarhiei discută de multu timpu regularea valutei. Spre scopulu acesta, ministrulu de finanțe ungușesol, Wekerle, de câteva luni încôce adună aurulu în săculețe grele de trei chilogr., ér săculețele sunt aședate într'unu scrin de fier, care e greu de 28 măji metrice. Până acum s'au adunatu nu mai puțin de 60 măji metrice de aur, a căru valôre face opt milioane florini.

Fometea în Galizia. Se telegrafiază din Lemberg, că comisiunea provincială a așternut unu proiectu dietei în care se cere unu împrumutu de 100,000 fl. pentru ajutorarea populațiunei din Galizia apusană băntuită de fomete.

Milanu, cetățenul rusesc. Lui „Egyetértés“ i-se telegrafiază din Belgrad, că ambasadorulu rusu din Parisu, Morenheiu, a împărtășit lui Milanu hotărîrea țarului, de-alu primi în legăturile statulu rusesc. Milanu va primi pe anu o pensie de 4,000 ruble din casseta privată a țarului cu restricțiunea de-a și-o pierde îndată ce va merge în Serbia fără învoirea guvernulu rusesc. — După o altă versiune Milanu se va stabili în Geneva, unde va cere să i se dea dreptulu de cetățen elvețianu.

Ziua critică a „pactului“.

Sub acestu titlu publică diarul „Politik“ din Praga, cu data de 25 Martie, n. c. unu articolu de fondu privitor la desbaterea asupra pactulu în ședința din 24 l. c. a dietei boeme. În introducerea dăce, că declarațiunea guvernulu nu conține nicu cea mai mică amenințare despre o eventuală disolvare a dietei și nicu nu împlinesce cererea categorică a Germanilor pentru punctațiunile dela Viena pe cale administrativă. Apoi scrie următoarele:

de fieru îmi stringe inima. Vorbitorulu care era omu sdraventu, dér era aplecatu spre flecării, nu băgă de seamă, că deși n'aveam causă de-a mă supera pe el, totuși nu mă puteam uita fără înflorare la acele mâni, cari au pus în cătuși pe amiculu meu.

În Buffalora elu dejună; eu însă eram cuprinsu de presimțiri triste și nu puteam mânca nimic...

LXXXV.

Vis-a-vis de Buffalora se află San-Martino. Aici polițistulu lombardănu vorbi cu carabinieri piemontesi, apoi salută și se depărta.

— „La Novara“ dăseu vizitiului.

— „Fii bun și așteptă unu momentu“ dăse unu carabinieri.

Văduiu, că încă nu-su de totu liberu și mă intristaiu temându-mă, că-mi voru opăci mergerea mai departe.

După unu sfertu de cesu veni unu domn, care mă rugă, să-lu lasă a căștori cu mine împreună până la Novara; altceva n'are nimic ou el; afară de birja mea nu capătă alta; cătu de no-

rocițu s'ar simți, decât ar călători împreună cu mine etc. etc.

Ajungându în Novara, mă duseră la casarma carabinieri; aici însă mi făcură cunoscutu, că în odaia ofițeriloru mi-s'a gătitu unu pat și aici trebuie să așteptu ordine mai înalte.

Gândiam, că în ziua următoare voi pute călători mai departe; m'am culcatu. De multu n'am durmitu așa de bine.

Trețindu-mă de cătră ziua, m'am sculat îndată. Am dejunatu, am conversatu, eram acuş în casă, acuş pe galerie; am cercetat biblioteca și în fine mi-s'a anunțatu o visită.

Unu funcționar complexant mi aduse nisce sciri și tot odată mă încunosciunță, că la poșta din Novara am o epistolă dela tatăl meu, pe care îmi voru aduce-o în curîndu.

Până când însă mi aduseră epistola, mai trecură câteva ore, care mi-se păreau vecinice.

Ce bucurie m'a cuprinsu când am revăduț scrisôrea tatei! Ce bucurie am

simțit, că mama, cea mai bună mamă, trăesce, și că trăescu și frații mei împreună cu sora mai vârstnică. Dér vai, cea mai tineră, Marietta, care s'a făcutu călugăriță, a murit cu 9 luni înainte de liberarea mea.

„Mi cade bine a recunosce, că pentru liberarea mea sunt datoru cu multămită tuturor acolora, cari m'au iubit și necurmat s'au rugat lui Dumnezeu pentru mine; mai alesu datoșesol multămită serei mele, care a murit între cele mai mari semne ale blândetei. Dumnezeu s'o răsplătescă pentru tôte chinurile, ce-a suferit inima ei pentru nenorocirea mea!“

Trecură zile și nu-mi sosi concesiu-nă să plec din Novara. În sfirșitu însă, la 16 Septemvre dimineta am primitu și-am scăpatu de paza carabinieri. Oh, căți ani sunt de când n'am pututu umbla unde voiam, fără pază.

Mi-am căștigat puțin bani, unu ou, noscutu alu tatălui meu mă încărcă de complexanță și după prânđu pe la 3 ore am plecatu. Cu mine veniră: O femeie

unu comerciant și doi pictori tineri, dintre cari unul era surdo-mutu. Pictorii aceștia veniau din Roma; m'am bucurat foarte multu, când mi-au spus, că cunoscu familia lui Maroncelli. Așa de bine ne cade, când vorbim despre iubiri nostri cu omeni, cari nu sunt în diferență față cu aceia.

Noptea am petrecut-o în Vercelli. Ziua fericirii mele a răsărit în 17 Septemvre. Am continuat călătoria. Birja mergea foarte încetu. Abia s'era am ajunsu în Turinu.

Cine pôte fi acela, unde este omulu care ar pute descrie bucuria inimei mele și a iubitorulu mei, când mi-am revăduț părinții și frații?...

O, fă binecuvântată Providența pentru durerile mele trecute și pentru fericirile mele prezente, precum și pentru tôte acele bune și rele, cari îmi voru fă rënduite în viață...

Horică.

„Dep. Dr. Mattus vorbi lămurit cătră guvern. Punctațiunile dela Viena de bună seamă au fost destinate, să aducă pacea în țară, dăr poporul boem, în urma interpretațiunei, care li-s'a dată loră atâtă din partea guvernului, câtă și din partea Germanilor, a ajunsă la o altă și de sigură și mai corectă convingere.

Mai înainte de ce poporul boemă nu va primi siguranța, că egala îndreptărire, ce i-se cuvine, atâtă din punctă de vedere constituțională, câtă și naturală, nu este în pericol, nu pôte parte la desbaterile asupra pactului și forte corectă accentuă Dr. Mattus, că prin simpla înțelegere a majorității nu se va pută ajunge la ună adevărată paotă.

Punctulă de vedere ală marilor proprietari ilă marcă cu deplină claritate deputatulă conte Bouquoy. Concluziunile sale terminate cu propunerea de amânare suntă strânsă legate cu cunoscuta declarațiune a marilor proprietari. Se accentuă, că pentru ajungerea la o adevărată pace, lipsesce conlucurarea unei naționalități, neapărată de lipsă și în împrejurările de față desbaterile dietei ar trebui să rămână fără nici ună rezultată.

După aceea, guvernatorul Boemiei, ceti în numele guvernului, următorea declarațiune, mai întâiu în limba germană și după aceea în limba boemă:

„Guvernulă ia actă despre aceea, că s'a declarată din partea deputaților marilor proprietari, că aceștia se voră ține strânsă de îndatoririle luate în conferințele pactului dela Viena și că voescă să aștepte deastădată cu desbaterile, în interesulă îndeplinirii definitive a pactului.

Guvernulă e mulțămîtă, că numiții domul deputat ai marilor proprietari, au recunoscută efectele binefăcătore a legi pactului, deja adusă în deplinire, adecă a legi din 25 Iunie 1890, privitorea la întocmirea schimbată a consiliului școlar ală țării și a legi din 20 Martie 1891, privitorea la reorganizarea consiliului culturală ală țării din regatulă Boemiei.

Guvernulă, pentru care suntă îndatoritorea punctațiunile pactului în același mod, ca și pentru tôte celelalte partide, carl au fostă reprezentate în conferințele dela Viena din anulă 1890, e pătrunsă de firma convingere, că esecutarea proiecteloră pactului formeză prima condițiune pentru stabilirea doritei păci naționale în țară.

Dacă ținta acăsta nu se va ajunge îndată, atunci neapărată, că și desvoltarea culturală și economică a regatului Boemiei, va trebui să sufere din cauza acăsta.

Guvernulă așadără, nu pôte face altceva, decâtă să dea expresiune, că pactulă să fiă perfectă în tôte părțile sale, și adecă câtă va fi cu puțință, și că prin urmare tôte proiectele pactului prezentate dietei, să fiă de acestea discutate în modă meritoric.

După aceea luă cuvântulă dep. Dr. Plener, care dede expresiune decepțiunei, ce a cuprinsă pe Germani din cauza declarațiunei guvernului. Elă dize, că prin acăsta nu se voră promova șansele îndeplinirii „pactului“. Crede elă în adevăr, că aceste șanse voră sta mai bine, decâtă guvernulă s'ar fi lăsată să fiă înduplecată, să se conformeze necondiționată dictateloră Germanilor? Imputările ce le face Dr. Plener Cehiloră bătrâni, le-am combatută de multe-oră, și de astădată Dr. Plener n'a spusă nimic nou. Ataculă său principală a fostă îndreptată în contra marilor proprietari și în contra guvernului. Pe marii proprietari i-a ofensată, ér pe guvernulă l'a amenințată. Germanii, dize elă, voră persista în aceea, că guvernulă să îndeplinească îndatoririle sale. Cum voesce elă să silăscă pe guvernulă la aceste, a ținută pentru sine. De altmintearea vorbirea sa a fostă numai o încercare de

apărare a proiectului pentru delimitarea cercurilor, pe care-lă presintă atâtă de nevinovată, după cum i-a stată în puțință.

Dr. Schmeykal de sine se înțelege, că se alătură pe deplină la espunerile d-lui de Plener. Ciudată este afirmațiunea sa, că îndeplinirea egalei îndreptățiri e peste puțință mai înainte de delimitarea cercurilor judecătorești după naționalitate. Acăsta în oră ce casă este ceva *novum*, a cărei îndreptățire însă nu vrea să ne clarifice. Că delimitarea cercurilor nu este ceva nou, e adevărată; ea a fostă de repețite-oră îndeplinită chiar și cu aprobarea deputaților boemi, dăr acele păreri, carl cu acestea lăgă pe Germani de punctațiuni, suntă de sigură nouă. Dr. Schmeykal persistă în cererea unei discusiuni meritorice a proiectului.

Forte resolută a fostă vorbirea deputatului principe Schwarzenberg, care a respinsă cu succesă atacurile îndreptate contra marilor proprietari: Marii proprietari voescă pacea națională; cum potă rămâne ei însă pe drumulă de până acum, deorece suntă convinși, că acesta nu numai că nu va duce la pacea dorită, ci încă înăspresce contrastele naționale? Marii proprietari nu respingă cu totulă pactulă actuală,—și adecă până atunci nu, până când nu se afia o cale mai bună pentru pace. Vorbitorulă observă, că atitudinea actuală a Germanilor, a făcută să se nască convingerea, că pentru ei e vorba, nu de pactă, ci numai de o basă fundamentală a unor succese viitorea. Acăsta convingere e de sigură pe deplină îndreptățită și întemeiată și spiritulă punctațiuniloră cu care Germanii facă atăta paradă, nu este altceva, decâtă supremația loră în Boemia și în Austria.

După aceea djarulă „Politik“ și încheiă articolulă său cu cuvintele: „Repetăm, că noi chiar după dăta întâiu de desbatere am dăsit: Sôrtea „pactului“ e decisă și la acăsta nu va mai pută face vre-o schimbare nici o vorbire.“

„Să maghiarisămă“.

„Minden ember legyen ember és magyar“. Eă eticheta, sub care „Magyar Egyesület“ din Budapesta a împărțită pe întregă „globulă ungurescă“ ună turbată apelă, de care amă vorbită în primulă nostru artioulă de ieri. Și pentru ca cetitorii nostri să vedă órba cutezare și spiritulă de netoleranță națională ală reuniuniștiloră acestui nou „Kultur-egyület“ maghiar, care își are sediulă în capitala descendențiloră lui Attila și Arpad, aflămă de bine a reproduce apelulă din vorbă în întregă cuprinsulă său. Eă-lă:

„Maghiarisare în Ungaria! Acesta este programulă lui „Magyar Egyesület“. O generală curățire în țară! Reuniunea ridică biciulă de focă asupra totă ce în limbă nu e ungurescă, ér înafară e străină.

„Francesulă, Germanulă, Englesulă, Italianulă nu sufere, ca prihana streinismului să-i oopere țera și limba streină să pretindă dreptulă de existență fiă în comerț, fiă în localurile publice. Numai noi, Maghiarii, să ne plecămă c'o răbdare fără părechă și păcătăsă germanismului?

„Magyar Egyesület“ abia de ună an a luată asupra-și purificarea. Până acum numai în capitală s'a nisuită a restabili din când în când limba maghiară în drepturile ei. Acum însă își estinde activitatea peste întregă țera.

„Loculă maghiarismului pretutinden! Afară cu buruiana străină!“

„Cu lozincă acăsta ridicămă stindardulă în tôte părțile provinciei și de sigură vomă afla răsunetă.

„In primulă rândă „Magyar Egyesület“ și-a luată de fintă maghiarisarea Budapestei. Capitala noastră se desvôltă minunată, însă nici vieța ei internă, nici forma ei esternă nu dovedesce, că eu este capitala și sediulă maghiarimei. Cetățenii ei băști-

nași mare parte suntă Germani. Nu de multă au existată aici asociațiuni secrete și publice, carl lucrau sistematică pentru paralizarea nisuințeloră noastre naționale. Massa comercianțiloră numai cu greu se desvătă de germanismulă ei tradițională. In clasele de josă maghiarisarea este împiedecată aprôpe cu desvôțire, ér pressa locală germană, care pe fiăcare ană se împrăscie în țera în 17,000,000 esemplare, se sporesce mereu și ține înocă și mai multă isolate părțile de josă ale populațiunei. In urma emulațiunei comerciale vină la noi tot-felulă de streini, dintre carl multă, decâtă s'au îmbuldită între noi, nu numai că nu se contopescă în națiunea noastră, dăr demonstreză cu streinismulă loră și în țera noastră se pôtă ca și când ei ar fi aici stăpâni, ér noi streini. Societatea conducătorea din capitală însă, care în inimă și sufletă e maghiară, sufere de-o greșală generală: e indiferentă. De-aici vine, că în capitala noastră nicăiri nu bate la ochi caracterul națională. Ba dimpotrivă: pe tôte stradele n'auđi vorbindu-se decâtă nemțesce. La fiăcare pasă nu veđi decâtă firme germane. In prăvălii, în cafenele și în otelură serviciulă e mai multă germană.... Stările acestea triste au coptă ideia înființării reuniunii noastre, care și-a pusă de scop de-a însufleți pe cei slabi, de-a deștepta conșoiința națională în elementele caprițioase și de-a cuceri pe cei ce iubescă străinismulă.

„Pentru ca reuniunea noastră să-și pôtă împlini cu succesă acăsta mare misiune, apelămă la cooperarea marelui publică maghiar, nu numai la celă din capitală, ci și la celă din provinciă... Ne adresămă deci la confrăii noștri din provinciă și-i rugămă, că deocă vină la Budapesta, atunci: să nu compere nimioț din prăvălia unde li-se vorbesce nemțesce; otelele unde chelnerii îi agrăescă nemțesce, să le părăsescă îndată; jurnalele germane, ce li-se voră oferi în cafenele, să le respingă; să nu sufere în tăcere a să manifesta spiritulă strein, ci să-și valoreze maghiarismulă.

„Șovinismulă numai acolo se începe, unde se sifșesce dreptulă. Cine ar cuteza să susțină, că lucrămă pe nedreptă, când lățimă în capitala Ungariei limba maghiară...

„Dacă e de lipsă, atunci în serviciulă ideii noastre să punemă chiar și interesele contrariloră noștri. Să vedă ei, că suntă multă și că nu vorbimă numai, ci și lucrămă. Să vedă ei, că numai așa se potă ferici între noi, decâtă se închină tendințeloră noastre naționale.

„Fiăcare Maghiar să-și ia partea în maghiarisarea Budapestei: Numai astfel se pôte împlini dorința inimiloră noastre, ca capitala noastră să fiă câtă mai în grabă maghiară.“

Numai atâtă vrău de-oocamdată turbații șovinisti dela „Magyar Egyesület“. — Vai de grădina cu varță în care țapulă a ajunsă să fiă stăpânul!

Raportulă Direcțiunei „Albinei“.

Din mișcarea și tabloulă comparativă ală operațiuniloră principale în anulă espirată însemnămă următorele:

Depuneră cu finea anulă 1890 erau la institută 5247 în sumă de 4.137,260 fl. 41 cr.; la 31 Decemvre 1891 erau 6082 depuneră în sumă de 5.079,249 fl. 83 cr., adecă cu 941, 989 fl. 42 cr. mai multă decâtă în anulă precedentă.

Escomptulă de cambii și creditulă personală țărănescă (nou) dau ună totală de 3.348,551 fl. 34 cr., o diferință în favorulă anulă 1891 de 238,973 fl. 67 cr.

Imprumaturile hipotecare au fostă la finea anulă 1.429,964 fl. 73 cr., mai multă de 163,758 fl. 79 cr. ca în anulă precedentă. Aceste pretensiuni suntă asigurate prin hipotece de ună areală preste totă de 71,387 jugere 187 stăngini □, în valôre de 5.120,100 fl., fiindă cuprinse aici și edificile.

Credite cambiale cu acoperire hipotecară: cu 31 Decemvre 1891: 306 în sumă de 520,239 fl. 10 cr., față de anulă pre-

cedentă o creștere de 77,601 fl. 15 cr.

Credită de contă-curentă: cu finea anulă 1891: 190,482 fl. 32 cr., o creștere de 84,089 fl. 69 cr. față de anulă precedentă.

Imprumatură pe efecte (lombard): la finea anulă 1891 în sumă de 144,091 fl. 25 cr., față de anulă precedentă o creștere de 62,588 fl. 65 cr.

Mișcarea cassei: intrate 15.333,224 fl. 02 cr.; eșite: 15.341,480 fl. 10 cr. Totală 30.674,704 fl. 12 cr., cu 5.435,293 fl. 73 cr. mai multă ca în anulă precedentă.

Din bilanțulă generală ală anulă 1891 rezultă, că suma activeloră institutului este cu 858,223 fl. 67 cr., ér suma venitului brută cu 52,088 fl. 29 cr. mai mare ca în anulă premergătorea.

Subtrăgând din venitulă brută ală anulă de 443,841 fl. 57 cr., totalulă eșiloră cu 374,704 fl. 75 cr., rezultă ună profită curată ală anulă de 69,136 fl. 82 cr., cu 9,838 mai mare ca în anulă precedentă.

Pentru distribuirea profitului curată, direcțiunea face următorea propunere, pe care o primi și comitetulă de supraveghiare:

1) 5% dividendă după capitalulă socială de 300,000 fl. = 15,000 fl.

2) Restulă de 54,136 fl. 82 cr. să se împartă cum urmază: a) La fondulă generală de rezervă suma ce se mai recere, ca aola să ajungă la cifra maximală de 100,000=6,595 fl. b) 16% tantiemă pentru membrii direcțiunei, directorulă esecutivă și ceialalți oficiali, precum și remunerațiunea usitată pentru funcționarii institutului=11,679 fl. 04 cr. c) 6% pentru scopuri culturale și de binefacere=3,248 fl. 16 cr. d) Supradividendă acționariloră=24,000 fl. e) Fondului de pensiuni ală funcționariloră institutului=4,000 fl. f) Fondului specială de rezervă =572 fl. 64 cr. g) In contulă realități-loră din Brașovă=4,041 fl. 98 cr.

Primită acăsta propunere, *dividenda anulă 1891 ar fi de 13 fl. pe acțiune*, egală cu 13% a valôrei nominale a aco-lora; fondulă generală de rezervă va ajunge la cifra maximală de 100,000 fl., celă specială la 10,000 fl., ér fondulă de pensiuni ală funcționariloră la 52,867 fl. 80 cr. Cuponulă per 1 Iuliu a. c. se va pută rescumpăra imediată după adunarea generală.

Ajutoră pentru Slovaci băntuiți de fomete.

La administrațiunea fôiei noastre au mai incurșă până ađi:

	fl.	cr.
Din Brașovă: dela d-nulă Dumitru Lupan	2	—
Din Turda dela institutulă de credită și economiă „Arșșana“	10	—
Transportă din nr. 61 ală „Gazetei“	70	80.
Laolaltă	82	80.
Redacțiunei djarului slovacă „Narodnie Noviny“ amă trimisă	82	80.

Telegramele „Gaz. Trans“.

(Serviciulă biurolui de cor. din Pesta.)

Huszt, 29 Martie. Votarea dură până ađi dimineța la 5 ore. Secreterulă de stată Nicolau Fejér a fostă alesă deputată cu o majoritate de 295 voturi.

Paris, 29 Martie. Camera a primită proiectulă de lege, în urma căruia urzitorii atentateloră prin esplosiune de dinamită, suntă pedepsiți cu môrte.

DIVERSE.

Pace Mustăț. Poetulă Sionă, scrie „Familia“, a adresată unui prietină din Bucovina o scrisôre, care se ncheie cu următorele șire: „Și apoi de unde mai scii? Pôte că de veniamă mai desă pe la voi, eu și alții ca mine: Pôte reușimă a face Ca Mustăț să se 'mpace Cu contesa, ce nu-i place; Și 'n a Bucovinei pace Putea Pace să se 'mpace: Dăr acuma n'ai ce-i face, S'a făcută buclucă și... pace... Numai draculă l'a desface!...

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maloră.

Cursul la bursa din Viena
din 27 Martie a. c. 1892

Renta de aur 4%	107.90
Renta de hartiă 5%	102.10
Imprumutul căilor ferate ungare aur	118.—
dto argintă	99.89
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [1-ma emisiune]	115.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare [3-a emisiune]	—
Bonuri rurale-ungare	92.40
Bonuri croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vină unguresc	—
Imprumutul cu premiul unguresc	140.—
Losurile pentru regularea Tisei și Sâghecinului	187.50

Renta de hartiă austriacă	94.80
Renta de argintă austriacă	98.70
Renta de aur austriacă	110.70
Losuri din 1860	139.—
Acțiunile băncii austro-ungare	979.—
Acțiunile băncii de credită austr.	344.25
Acțiunile băncii de credită ungar.	309.75
Galbeni împărătesci	5.61
Napoleon-d'or	9.42
Mărci 100 imp. germane	58.05
Londra 10 Livres sterlinge	118.70

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeria I. Gross.

Wilhelm Scherg & Comp., Brașov.

Fabricile Fabriciei

Depositul în Piața-mare,

recomandă pentru sezonul de primăvară și vară propriile produse

Numai din lână curată,

precum :

Stofe pentru rocuri, — pantalon, — pardesiuri, — paltone, — mantale de ploie, — cheviot, — cheviotkamm-garn, — și kammgarn; postavuri pentru oficeri și alte uniforme, precum și pleduri de bărbați și dame într'unu bogat și frumos asortimentu cu prețurile fabriciei.

Cartone cu mostre spre alegere se dau bucuros.

803,6—6.

Fabrica de postavuri și de stofe de modă din lână curată.

Avisul d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumeratiunii se binevoiasca a scrie pe cuponul mandatului postal si numerii de pe fasia sub care au primitu diarul nostru pana acuma.

Domnii, ce se aboneza din nou, se binevoiasca a scrie adresa tamurtu si se arate si posta ultima.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Convocare.

Fostii graniteri boeri si neboeri din VADU (comitatul Făgăraș), seu descendenții lor legitimi, se conchema prin acesta la o adunare generala constitutiva, care se va tine Marti in 19 Aprilie 1892 (a treia zi de sf. Pasci) la 2 ore p. m. in comuna Vadu. Scopul adunării este:

1) Statorirea si votarea unui statut pentru infiintarea unei reuniri de credit si economii in comuna Vadu, si spre scopul acesta se decreteze ca capitala fundationala ala reuniri infiintande, banii de despăgubire a regalului de carciumaritu, recunoscut si platitu fostilor graniteri boeri si neboeri din Vadu.

2) Eventuale propuneri.

Vadu, 27 Martie 1892.

In numele fostilor graniteri boeri si neboeri din Vadu.

Irodionu Boeriu,
primaru

Iacobu Morariu,
notaru cercualu.

811,2—1.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale caili ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvre 1891.

Budapesta—Predealu				Predealu—Budapesta				B.-Pesta-Aradu-Teius				Teius-Aradu-B.-Pesta				Copsa-mica—Sibiu			
Trenu de persón.	Trenu accele-ratu	Trenu de persón.	Trenu accele-ratu	Trenu de persón.	Trenu accele-ratu	Trenu de persón.	Trenu accele-ratu	Trenu de persón.	Trenu accele-ratu	Trenu de persón.	Trenu accele-ratu	Trenu de persón.	Trenu accele-ratu	Trenu de persón.	Trenu accele-ratu	Trenu de persón.	Trenu accele-ratu	Trenu de persón.	
Viena	10.50	8.—	3.25	Bucuresci	7.35	8.50	4.40	Viena	10.50	8.—	3.25	Teius	3.09	1.39	Copsa mica	3.—	10.47	7.10	
Budapesta	8.30	1.50	5.50	Predealu	1.12	5.16	9.12	Budapesta	8.15	1.50	9.50	Alba-Iulia	3.50	2.19	Seica-mare	3.31	11.27	7.43	
Szolnok	11.38	3.57	9.22	Timisu	1.42	5.57	9.41	Szolnok	11.14	3.57	1.05	Vint. de josu	4.09	2.36	Loamnes	4.15	12.08	8.27	
P. Ladany	2.12	5.51	11.53	Brașov	2.18	4.20	6.58	Aradu	3.45	6.52	5.24	Sibot	4.52	3.03	Sibiu	5.10	1.—	9.23	
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	Feldiora	2.48	5.07	7.23	Glogovațu	4.30	2.20	5.46	Simeria (Piski)	5.23	3.30	Sibiu	7.35	4.34	10.17	
Mező-Telegd	4.—	7.13	2.24	Apața	3.19	5.42	8.03	Gyorok	4.42	2.34	5.57	Deva	5.59	4.33	Oena	8.02	4.58	10.48	
Rév	4.39	7.43	3.03	Augustin	3.40	6.09	8.37	Paulis	5.03	3.05	6.19	Branicica	6.24	4.55	Loamnes	8.30	5.25	11.09	
Bratoa	5.22	8.18	3.46	Homorod	4.29	8.23	9.46	Radna Lipova	5.14	3.23	6.30	Ilia	6.49	4.55	Seica-mare	9.05	5.55	11.40	
Bucia	5.45	3.57	4.21	Hasfalau	4.29	8.23	9.46	Conop	5.32	3.39	6.48	Gurasada	7.—	5.17	Copsa mica	9.34	6.20	12.06	
Cinoia	6.05	8.51	4.29	Sighisora	5.34	8.53	11.03	Berezava	5.56	7.12	7.28	Zamu	7.28	5.53	Cucerdea-Osorheiu - R. sas.	—	—	—	
Huedin	6.31	9.07	4.55	Elisabetopole	5.54	9.31	11.29	Soborsinu	6.12	7.27	8.03	Cucerdea	6.24	2.50	8.20	2.41			
Stana	7.12	9.37	5.34	Mediasa	6.21	10.09	12.06	Berezava	6.58	8.07	8.54	Ludoș	7.02	3.34	9.11	3.27			
Aghirish	7.29	5.51	6.12	Copsa mica	6.42	10.31	12.37	Conop	7.26	8.33	9.10	Oșorheiu	7.17	5.20	11.17	5.14			
Ghirbau	7.49	6.12	6.25	Micăsasa	6.55	10.47	12.53	Radna Lipova	7.52	8.57	9.44	Regh.-sas.	7.46	5.35	—	5.36			
Nadese	8.01	6.39	5.47	Blașiu	6.57	11.06	1.18	Ilia	8.08	9.13	9.58	Regh.-sas. - Oșorh. - Cucerdea	7.57	7.10	—	7.15			
Clusiu	8.14	6.39	6.—	Crăciunelu	7.31	11.57	2.13	Branicica	8.26	9.29	10.11	Regh.-sas.	8.30	—	—	—			
Apahida	8.29	10.37	6.56	Teius	7.31	11.57	2.27	Deva	8.52	9.53	10.19	Regh.-sas.	8.40	—	—	—			
Ghirish	8.46	11.10	8.20	Aiudu	8.—	1.08	1.25	Simeria (Piski)	9.50	10.19	10.50	Oșorheiu	8.40	—	—	—			
Cucerdea	9.03	11.28	8.45	Vintul de sus	8.07	1.35	1.50	Orastia	10.16	10.50	11.16	Oșorheiu	8.40	—	—	—			
Uióra	10.12	12.38	10.21	Uióra	8.24	2.05	2.12	Sibot	10.36	11.16	11.16	Ludoș	8.40	—	—	—			
Vintul de sus	10.37	1.14	11.09	Cucerdea	8.24	2.05	2.12	Vint. de josu	11.—	11.44	11.44	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Aiudu	10.56	1.21	11.17	Ghiris	8.54	3.18	3.15	Alba-Iulia	11.26	12.06	12.06	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Teius	11.04	1.29	11.26	Apahida	9.23	4.45	4.32	Teius	11.53	12.38	12.38	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Crăciunelu	11.28	1.54	11.54	Clusiu	11.45	2.13	12.18	Simeria (Piski)	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Blașiu	12.13	12.58	8.43	Nadese	12.13	12.58	8.43	Petroșeni	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Micăsasa	12.44	1.34	9.14	Ghirbau	12.44	1.34	9.14	Banița	6.—	10.35	4.22	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Copsa mica	12.59	1.51	9.14	Aghirish	12.59	1.51	9.14	Crivadia	6.35	11.26	4.58	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Mediasa	1.35	2.29	9.48	Stana	1.35	2.29	9.48	Hațeg	7.21	12.23	5.42	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Elisabetopole	2.12	2.48	9.50	B. Huedin	2.12	2.48	9.50	Pui	8.06	12.—	6.36	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Sighisora	2.31	3.03	9.50	Ciucia	2.31	3.03	9.50	Crivadia	8.47	2.23	7.24	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Hasfalau	3.04	4.07	10.06	Bratca	3.04	4.07	10.06	Hațeg	9.21	3.19	8.04	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Homorod	3.46	4.49	11.04	Rév	3.46	4.49	11.04	Streiu	9.45	4.—	8.36	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Augustin	4.04	5.35	11.19	Mező-Telegd	4.04	5.35	11.19	Simeria	9.52	3.27	9.35	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Apața	4.26	7.23	12.27	P. Ladany	4.26	7.23	12.27	Aradu-Timisora	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Feldiora	5.26	8.09	12.58	Szolnok	5.26	8.09	12.58	Timisora-Aradu	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Brașov	6.10	8.43	1.15	Budapesta	6.10	8.43	1.15	Aradu	6.15	11.30	7.15	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Timisu	6.41	9.18	1.35	Viena	6.41	9.18	1.35	Vinga	7.32	12.47	8.04	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Predealu	7.17	9.18	1.35	—	7.17	9.18	1.35	Timisora	8.42	2.04	8.57	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Bucuresci	8.—	10.05	2.09	—	8.—	10.05	2.09	Ghiris-Turda	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Muresu-Ludoș-Bistrița	—	—	—	—	—	—	—	Turda-Ghiris	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Muresu-Ludoș	—	—	—	—	—	—	—	Ghiris	7.48	10.35	3.40	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Tagu-Bdateliou	—	—	—	—	—	—	—	Turda	8.08	10.55	4.—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Bistrița	—	—	—	—	—	—	—	Ghiris	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Muresu-Ludoș	—	—	—	—	—	—	—	Turda	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Tagu-Bdateliou	—	—	—	—	—	—	—	Ghiris	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Bistrița	—	—	—	—	—	—	—	Turda	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Muresu-Ludoș	—	—	—	—	—	—	—	Ghiris	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Tagu-Bdateliou	—	—	—	—	—	—	—	Turda	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			
Bistrița	—	—	—	—	—	—	—	Ghiris	—	—	—	Cucerdea	8.40	—	—	—			

Nota: Numerii incadrati cu linii grose insemnaza orele de nopte.